

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Державної установи «Інститут
нейрохірургії ім.акад. А.П. Ромоданова
НАМН України»
Академік НАМН

Є.Педаченко

Розглянуто та затверджено на засіданні вченої
ради 2021 р., протокол №

ПОЛОЖЕННЯ

про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова Національної академії медичних наук України»

I. Загальні положення

1.1. Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова Національної академії медичних наук України» (далі – Положення) розроблено з урахуванням вимог Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, «Про професійний розвиток працівників», «Основи законодавства України про охорону здоров’я», “Про авторське право і суміжні права”; Постанови Кабінету Міністрів України “ Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників”, Статуту Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова Національної академії медичних наук України»(далі ДУ «ІНХ НАМН»), Кодексу корпоративної етики науковців, лікарів і медичних працівників Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України».

1.2. У Положенні додатково, окрім законів та постанов України, використані, проаналізовані (за необхідності викладені у редакції відповідно до особливостей діяльності ДУ «ІНХ НАМН») інформаційні матеріали з відкритих джерел електронних ресурсів – сайтів (у тому числі щодо нормативної бази) вітчизняних закладів вищої освіти, наукових установ, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я, освітня і наукова періодика, тощо.

1.3. Мета Положення полягає у запровадженні правил і норм академічної доброчесності, дотримання стандартів чесної та високо-професійної діяльності співробітників установи та принципів доказової медицини в ДУ «ІНХ НАМН» при реалізації заходів безперервного професійного розвитку.

II. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1 Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Академічна доброчесність передбачає дотримання правил посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову (професійну) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності медичними працівниками; об'єктивне оцінювання результатів професійного навчання.

2.3. У відповідності до Закону України «Про освіту» формами академічної недоброчесності є: плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво та необ'єктивне оцінювання.

2.4. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.5. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2.6. Фабрикація – вигадкування даних або фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

2.7. Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

2.8. Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

2.9. Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої та наукової (творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

2.10. Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

2.11. Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.12. За порушення академічної доброчесності при реалізації заходів безперервного професійного розвитку медичні працівники ДУ «ІНХ НАМН» можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

-- відмова у зарахуванні балів при проходженні стажування, участі у фахових заходах, тощо

-- повторне проходження відповідного компонента безперервного професійного розвитку (ухвалюється вченою радою інституту);

2.13. Види академічної відповідальності учасників освітніх заходів безперервного професійного розвитку за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та внутрішніми положеннями інституту, що затверджені вченою радою ДУ «ІНХ НАМН».

III. Поняття та принципи доказової медицини.

3.1. Доказова медицина (evidence-based medicine) – розділ клінічної медицини, заснований на доказах, який передбачає пошук, порівняння, аналіз та втілення в практику отриманих доказів для використання в інтересах пацієнтів.

3.2. Доказова медицина передбачає використання найсучасніших доказів ефективності та безпечності діагностичних, профілактичних чи лікувальних заходів, отриманих під час проведення рандомізованих контрольованих клінічних досліджень, для прийняття клінічного рішення про їх застосування щодо кожного пацієнта. Наявні докази піддаються пошуку, порівнянню, узагальненню та широкому розповсюдженню для використання в інтересах пацієнтів.

3.3. Провідні принципи Доказової медицини:

- Принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості.
- Принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень медичної науки і клінічної практики.
- Принцип постійного знайомства всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики.
- Принцип оптимальної діагностичної доцільності.
- Принцип раціональної фармакотерапії як основи для індивідуальних програм високоефективного, безпечного і економічно виправданого лікування будь-якого захворювання.
- Принцип науково обґрунтованого прогнозу захворювання.
- Принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань (діагностичних, медикаментозних, фізіотерапевтичних, хірургічних, організаційних).
- Принцип стандартизації медичних втручань з метою використання лише найбільш ефективних, безпечних і економічно виправданих методів діагностики,

профілактики і лікування з урахуванням типу лікувально-профілактичних закладів.

- Принцип мінімізації економічних затрат на діагностику і лікування захворювань.
- Принцип колективної відповідальності за високу ефективність діагностичних і лікувальних технологій.
- Принцип постійної оптимізації діяльності національних систем охорони здоров'я з метою раціонального використання державних ресурсів і можливостей пацієнтів, організації перспективних національних проектів і програм, спеціальної підготовки та перепідготовки кадрів тощо.

IV. Вимоги до учасників освітніх заходів безперервного професійного розвитку ДУ «ІНХ НАМН» щодо дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини, заходи щодо попередження їх порушень

4.1. Учасники освітніх заходів безперервного професійного розвитку (медичні, наукові працівники ДУ «ІНХ НАМН») зобов'язані: -- належним чином посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; – дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; – надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову діяльність; – учасники, організатори безперервного професійного розвитку, освітнього процесу повинні контролювати дотримання академічної доброчесності, принципів доказової медицини медичними, науковими працівниками та здобувачами освіти, об'єктивно та неупереджено оцінювати результати їх підготовки та навчання; – у разі отримання інформації про факти неналежного виконання учасниками освітнього процесу своїх обов'язків, порушення ними законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про професійний розвиток працівників», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Постанови Кабінету Міністрів України “ Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників”, Кодексу корпоративної етики науковців, лікарів і медичних працівників Державної

установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами внесеними Постановою КМУ № 283 від 03.04.2019), тощо -- повідомляти керівництво ДУ «ІНХ НАМН».

4.2. Учасники освітніх заходів безперервного професійного розвитку (медичні, наукові працівники, здобувачі вищої освіти ДУ «ІНХ НАМН») зобов'язані: – сприяти підвищенню престижу наукової установи власними досягненнями в професійній, науковій діяльності та навчанні; – з повагою ставитися до професіоналів високого рівня, наукових та інших працівників, здобувачів освіти; – належним чином посилалися на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; – дотримуватися норм законодавства; – надавати достовірну інформацію про результати власної професійної, навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень, лікування і джерела інформації; – відвідувати в установлений час заходи підвищення кваліфікації, професійної самоосвіти, навчальні заняття, (вийняток – відсутність з поважних причин); – не здійснювати або не заохочувати будь-яким способом зміни отриманої оцінки щодо підвищення кваліфікації, професійної освіти, навчальної дисципліни; – у разі отримання інформації про факти неналежного виконання учасниками освітніх заходів безперервного професійного розвитку своїх обов'язків, порушення ними законів України -- повідомляти наукову частину ДУ «ІНХ НАМН»

4.3. Для упередження недотримання норм та правил академічної доброчесності, принципів доказової медицини проводиться наступний комплекс заходів:

- інформування медичних працівників, науковців та учасників освітнього процесу про необхідність дотримання принципів доказової медицини, норм та правил академічної доброчесності, професійної етики;
- проведення лекцій, інформативних сповіщень медичним працівникам, науковцям та здобувачам вищої освіти, аспірантам ДУ «ІНХ НАМН» з питань

доказової медицини (принципи доказової медицини, градація/класи та рівні доказів, ступінь доведеної ефективності застосування процедури, тощо), методики підготовки наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;

– ознайомлення учасників освітніх заходів безперервного професійного розвитку (медичних, наукових співробітників та учасників освітнього процесу) з цим Положенням;

– посилення контролю начальників відділів, завідувачів клінічних відділень, діагностичних та наукових лабораторій, наукових керівників дисертаційних робіт, членів оцінювальних комісій за правильним оформленням посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

– перевірка, оцінка, або технічна перевірка за допомогою спеціалізованих програмно-технічних засобів щодо наявності академічного плагіату та недотримання принципів доказової медицини наукових робіт, доповідей, фахових статей, оглядових статей;

V. Порядок перевірки та критерії оцінювання академічного плагіату

5.1. Перевірці на академічний плагіат та дотримання принципів доказової медицини підлягають:

– рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів з проведення заходів наукового, навчально-методичного спрямування (конференцій, семінарів, круглих столів);

– наукові, дисертаційні роботи, науково-методичні, навчально-методичні праці (підручники, навчальні посібники, монографії, методичні рекомендації та інші наукові роботи, що потребують схвалення та рекомендації вченої ради ДУ «ІНХ НАМН» до видання.

5.2. Організацію перевірки зазначених у цьому Положенні робіт і матеріалів здійснюють:

– головні редактори, заступники головних редакторів наукових журналів, керівники структурних підрозділів, які організовують відповідні заходи -

рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів з проведення заходів наукового, навчально-методичного спрямування (конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгів);

– начальники, завідувачі та кваліфіковані наукові працівники (за дорученням начальника/завідувача) відділів, відділень, наукових лабораторій та провідні наукові працівники (за дорученням завідувача) – наукові, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники), монографії, інші наукові роботи, методичні рекомендації, що потребують схвалення та рекомендації вченої ради ДУ «ІНХ НАМН» до видання, а також дисертаційні роботи здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії, доктора наук.

5.3. Зазначені вище відповідальні за перевірку особи визначають особливість та унікальність кожної представленої наукової роботи (матеріалу) та надають висновок на паперовому носії для подальшого його розгляду на засіданнях оргкомітетів, вченої ради ДУ «ІНХ НАМН», спеціалізованих вчених рад.

Перевірка може здійснюватися з використанням спеціалізованих програмно-технічних засобів.

5.4. Відповідальність за об'єктивність висновку про наявність або відсутність академічного плагіату, дотримання принципів доказової медицини несе особа (особи), яка його підготувала.

5.5. При перевірці робіт і матеріалів використовується наступна оцінка:

робота допускається до опублікування, або (та) до захисту

робота потребує доопрацювання та повторної перевірки,

робота потребує суттєвого доопрацювання та повторної перевірки,

робота відхиляється без права подальшого розгляду.

5.6. Результати перевірки на дотримання вимог щодо наявності або відсутності академічного плагіату дотримання принципів доказової медицини оформлюються витягом з протоколу засідання вченої ради з формулюванням одного із варіантів рішення: рекомендувати до опублікування: рекомендувати до

захисту; повернути матеріали на доопрацювання або відхилити наукову роботу без права подальшого розгляду.

5.7. При виявленні факту академічного плагіату, недотримання принципів доказової медицини особи надають мотивовані висновки для їх розгляду вченою радою установи, організаторами певних заходів, які приймають остаточне рішення щодо наявності в роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, щодо порушення принципів доказової медицини..

VI Відповідальність за порушення академічної доброчесності та дотримання норм доказової медицини.

6.1. Учасники освітніх заходів безперервного освітнього процесу несуть відповідальність за порушення академічної доброчесності, дотримання принципів доказової медицини відповідно до вимог законодавства України.

6.2. За порушення дотримання принципів доказової медицини та академічної доброчесності учасники освітніх заходів безперервного освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності, зокрема шляхом:

- попередження;
- повторного проходження оцінювання (проміжного та підсумкового контролю);
- повторного проходження відповідного освітнього компонента освітньої (освітньо-наукової) програми у формальній освіті;
- відмови у наданні позитивного висновку про участь у заході безперервного професійного розвитку неформальної освіти та присвоєння відповідних балів (кредитів ЄКТС);

6.3. Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності та дотриманням принципів доказової медицини учасниками освітніх заходів безперервного професійного розвитку при виконанні завдань підсумкового контролю під час стажування, участі у науково-практичних конференціях, семінарах, майстер-класах, тренінгах, симуляційних тренінгах здійснює викладач/екземенаційна комісія.

VII. Організація роботи Комісії щодо розгляду фактів академічної недоброчесності та недотримання принципів доказової медицини.

7.1. З метою виконання норм цього Положення створюється Комісія щодо розгляду фактів академічної недоброчесності та недотримання принципів доказової медицини в ДУ «ІНХ НАМН» (далі – Комісія). Склад Комісії (не більше 7 осіб) затверджується наказом директора ДУ «ІНХ НАМН» із зазначенням терміну її повноважень .

7.2. Комісія має право одержувати й розглядати інформації (заяви, повідомлення) щодо недотримання норм і правил академічної доброчесності, недотримання принципів доказової медицини учасниками освітніх заходів безперервного професійного розвитку, надавати уповноваженим для прийняття рішень у межах їх компетенції особам установи пропозиції щодо застосування ними відповідних засобів реагування.

7.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освітньої діяльності, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом ДУ «ІНХ НАМН» та цим Положенням.

7.4. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у визначені планом роботи терміни, та позачергові, що скликаються при необхідності для розгляду вирішення нагальних питань. Засідання Комісії проводиться за умови, коли в ньому беруть участь не менше ніж 2/3 від загальної кількості її членів. У засіданнях Комісії беруть участь її члени особисто та запрошені для розгляду окремих питань. Комісія може залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати спеціалізовані програмно-технічні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм і правил академічної доброчесності чи недотримання принципів доказової медицини в кожному конкретному випадку.

7.5. За результатами розглянутих на засіданні питань Комісія готує рішення у вигляді висновків щодо порушення чи непорушення норм цього Положення.

Висновки Комісії підписує її голова. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер, подаються уповноваженим для прийняття рішень у межах їх компетенції особам ДУ «ІНХ НАМН» для подальшого вжиття відповідних заходів реагування.

7.6. Будь-який співробітник установи, учасник освітніх заходів з безперервного професійного розвитку, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення, відповідно до Закону України «Про звернення громадян» може звертатися до Комісії з заявою на ім'я її голови. У заяві зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи (навчання), посада, підрозділ, особистий підпис). Анонімні заяви Комісією не розглядаються. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення нею норм цього Положення.

VIII. Права учасників освітніх заходів з безперервного професійного розвитку, стосовно яких виявлено факт порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини.

8.1. Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, дотримання принципів доказової медицини має такі права: – ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини, подавати до них зауваження; – особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини; – знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності, принципів доказової медицини та притягнення її до відповідальності; – оскаржити рішення про притягнення до відповідальності за порушення норм академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини.

8.2. Апеляція подається особисто автором роботи на ім'я директора ДУ «ІНХ НАМН». У разі надходження апеляції Директор наказом створює апеляційну комісію з розгляду апеляції. Склад апеляційної комісії формується з авторитетних, наукових працівників. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є працівниками установи.

8.3. Висновок апеляційної комісії оформлюється відповідним протоколом, який підписується всіма членами апеляційної комісії.

8.4. Учасники освітніх заходів з безперервного професійного розвитку мають право на інші передбачені законодавством способи оскарження звинувачень у порушенні норм і правил академічної доброчесності, дотримання принципів доказової медицини.

ІХ. Прикінцеві положення

9.1. Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання норм доказової медицини Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова Національної академії медичних наук України» затверджується на засіданні вченої ради. Зміни та доповнення до Положення розглядаються та затверджуються на засіданні вченої ради інституту.

9.2. Положення набирає чинності з моменту затвердження його вченою радою ДУ «ІНХ НАМН». Положення оприлюднюється на сайті інституту.

9.3. Учасники освітніх заходів з безперервного професійного розвитку, освітнього процесу ознайомлюються з цим Положенням після його затвердження та розміщення на сайті інституту, а також при зарахуванні на посаду, або на навчання, стажування.

9.4. Учасники освітніх заходів з безперервного професійного розвитку ДУ «ІНХ НАМН» повинні знати і дотримуватися норм цього Положення. Незнання цих норм не є підставою для їх невиконання.

9.5. Контроль за виконанням вимог Положення несуть посадові особи ДУ «ІНХ НАМН»